

K životnému jubileu prof. PhDr. Daniela Škovieru, Ph.D.

30. novembra 2016 oslávil svoje sedemdesiatiny profesor Daniel Škoviera – klasický filológ, neolatinista, prekladateľ a vysokoškolský pedagóg, v neposlednom rade však vzácny človek. Okolo pána profesora sa za roky jeho pôsobenia v slovenskom akademickom školstve sformovalo pozoruhodné spoločenstvo ľudí, spätých nielen svojou profesiou, ale aj úprimným priateľstvom, ktorého srdcom je práve on. Akoby desať cností, ktoré spomína jeho Valentín Ecchius v dialógu *De mundi contemptu et virtute amplectanda...* sedelo spolu s ním v jeho pracovni, sprevádzalo ho na každom kroku a láskavo pritakávalo jeho slovám. Hoci dnešná hektická doba neponúka veľa príležitostí na spoločné stretnutia, posedenia či aspoň „postátia“ pri pohárikú vína, predsa aj tie krátke chvíle, ktoré spolu s ním trávime, sú pre nás, jeho kolegov a žiakov, nielen plné pracovných podnetov, ale aj vzpruhou, priateľským naštartovaním, vždy sprevádzaným jeho sviežim humorom.

Svojím skromným a nenápadným, ale napriek tomu veľmi jednoznačným pôsobením profesor Škoviera ovplyvnil vedecký, ale aj osobnostný rast dvoch, či dokonca troch generácií klasických filológov. Veľmi výrazne vnímame jeho pôsobenie v deväťdesiatych rokoch a v rokoch nasledujúcich. My, ktorí by sme sa radi označili za mladších, hoci sme nimi už len relatívne, sme mali to šťastie a mohli sme už byť svedkami uznania, ktorého sa mu v nových spoločenských pomeroch dostalo za jeho prácu.

Vedecko-výskumná a publikačná činnosť pána profesora vyniká pozoruhodnou šírkou i hĺbkou. Pokrýva antiku grécku aj latinskú, neskorú antiku kresťanskú, literárne pamiatky latinského humanizmu i baroka. Ako žiak profesora Miloslava Okála sa však asi najhlbšie ponoril do novolatinkej spisby osobností spätých s prostredím dnešného Slovenska a pre túto oblasť nadchol a stále nadchýna ďalších nasledovníkov. Od sedemdesiatych rokov sa stal hlavným objektom jeho skúmania Leonard Stoeckel. Potom predstavil akademickej verejnosti Jána Antonina Košického, deväťdesiate roky pri-

niesli mimoriadne bohatú úrodu prác o Valentinovi Ecchiovovi, nasledoval Ján Kazi. K týmto a ďalším osobnostiam novolatinskej literatúry sa zakaždým v nových súvislostiach stále vracia.

Ako prekladateľ si Daniel Škoviera úspešne meral sily s tými najvynikajúcejšími, s Ciceronom, Plutarchom, Ammianom Marcellinom, sv. Augustínom, Gregorom z Nazianzu, Bazilom Veľkým a zabudnúť rozhodne nesmieme na jeho spoluautorstvo na ekumenickom preklade *Svätého písma*. Mená humanistických autorov možno nemajú natoľko zvučný cveng v ušiach našej súčasnej kultúrnej verejnosti, o to dôležitejšie však je, že vďaka svojmu prekladateľovi a editorovi mohli prehovoriť aj k slovenskému čitateľovi, a to aktuálnym a nielen odbornej, ale aj laickej verejnosti prístupným jazykom. Nielen ako majster prekladateľ, ale aj ako teoretik umeleckého prekladu obohacuje slovenskú kultúru a dozerá na výchovu prekladateľského dorastu.

Neoceniteľná je vytrvalá redakčná a edičná práca pána profesora spojená s cudzojazyčným vedeckým periodikom *Graecolatina et Orientalia* Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, ktorým sa slovenská klasická filológia už desaťročia prezentuje svetovej odbornej verejnosti, ako aj s periodikom *Sambucus* Trnavskej univerzity v Trnave, ktoré približuje odbor nášmu publiku. Rešpekt, úctu a obdiv si získala ním iniciovaná edícia *Bibliotheca Antiqua Christiana* a edícia *Scrinium Latino-Slovacum*.

Významnou mierou prispel Daniel Škoviera k rozvoju pracoviska, na ktorom pôsobí už 46 rokov, Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Vo vedeckej oblasti je piatimi stovkami publikačných výstupov jedným z jej najplodnejších pracovníkov. Svojím pedagogickým a odborným pôsobením bol však späť aj s ďalšími slovenskými vysokoškolskými inštitúciami, Trnavskou univerzitou v Trnave, Rímskokatolíckou bohosloveckou fakultou v Bratislave a Aloisianom Teologickej fakulty Trnavskej univerzity.

O priblíženie antickej kultúry a jej dedičstva širšej verejnosti sa zaslúžil dlhoročným pôsobením v Slovenskej jednote klasických filológov a pravidelným vystupovaním v Slovenskom rozhlase (Rozhlas a televízia Slovensko).

Dlhoročná spolupracovníčka klasických filológov a nadšenkyňa klasickej filológie, Táňa Kusá, nazýva Daniela Škoviera podľa vzoru básnika Štefana Žáryho „pevcom zlatoústym“. A vskutku, to, čo pán profesor odovzdáva mladším, nie je len poznanie antickej kultúry, ale aj poznanie média, v ktorom si bohatý obsah nachádza adresáta, našej slovenčiny. Hoci je štylistické majstrovstvo pána profesora pre nás nedosiahnuteľnou metou, môžeme sa tešiť aj z toho, že vďaka nemu sa v slovnej zásobe jeho žiakov uchovávajú slová ako „mätež“, „dovedna“, „na dôvažok“, „dedovizeň“ či „roveň“. Štu-

denti si zapisujú aj jeho apofthegmata, najmä z hodín štylistiky: „Vidím, že ste bojovali, ale boj sa dá aj prehrať.“ „Toto ste asi neprekladali pod šťastnou hviezdou.“

Nie sú to však len plody filologickej akribie, ktoré sa hrdo hlásia k svojmu tvorcovi. Kolegovia poznajú aj produkty iných jeho pozoruhodných zručností. Nejedna gazdina by veru rada upiekla takú štrúdlu ako pán profesor! Jeho nadšenie pre hudbu a aktívne pôsobenie v gréckokatolíckom chrámovom speváckom zbore *Chysostomos* sú dobre známe. Rovnakú lásku, akú má k spevu, má však aj k futbalu. Tak ako sa realisticky naučil radovať z relatívne dobrého štylistického výkonu svojich študentov, dokáže triezvo zvážiť aj reálne možnosti domáceho futbalového tímu a úprimne sa tešiť z výsledku 0-0.

Aj vďaka chápvému zázemiu veľkej rodiny môžeme spolu s oslávencom bilancovať zmysluplný život vedca i zaujímavý a naplnený príbeh človeka. Profesor Škoviera svojimi výnimočnými odbornými, pedagogickými a ľudskými kvalitami zásadným spôsobom ovplyvnil a stále ovplyvňuje charakter slovenskej klasickej filológie. Vychoval desiatky klasických filológov, ktorí dnes pôsobia na akademických a vedeckých pracoviskách po celom Slovensku i v zahraničí. Formoval a zušľachtľoval ich nielen po stránke odbornej, ale aj ľudskej. Ukázal im cestu a odovzdal štafetu, aby pokračovali v diele, ktoré začali jeho učitelia a ktoré on po desaťročia s láskou a nadšením zveľaďoval. Bude na nás, jeho žiakoch, aby sme onen pomyšelný klasickofilologický štafetový kolík raz odovzdali ďalej.

Ludmila Buzássyová, Jana Grusková (Bratislava)